

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

I. Η πρωτότυπη κτήση του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας.....	1
1. Εισαγωγή.....	1
2. Η λύση του εργατικού δικαίου.....	2
2.1. Εισαγωγικά.....	2
2.2. Master and Servant Principle.....	3
2.3. Η σύγχρονη αντίληψη για το δικαίωμα στο αποτέλεσμα της εργασίας ...	4
3. Η λύση του δικαίου πνευματικής ιδιοκτησίας.....	5
3.1. Εισαγωγικά.....	5
3.2. Η θεωρία της προσωπικότητας.....	7
3.3. Η αρχή του δημιουργού.....	8
4. Η ελληνική ρύθμιση.....	9
5. Η λύση στα πλαίσια του συστήματος copyright.....	10
6. Η κριτική στην αρχή του δημιουργού.....	14
6.1. Εισαγωγικά.....	14
6.2. Η εφαρμογή του κριτηρίου της στατιστικής μοναδικότητας ως λό- γος απονομιμοποίησης της θεωρίας της προσωπικότητας.....	16
6.3. Η απρόσωπη δημιουργία εντός της επιχείρησης.....	18
6.4. Η διακινδύνευση των επενδύσεων.....	22
6.5. Η ανταλλακτική φύση της σύμβασης εργασίας.....	28
7. Συμπέρασμα.....	29
8. Ζητήματα Ιδιωτικού Διεθνούς Δικαίου.....	31
8.1. Εισαγωγικά.....	31
8.2. Ο κανόνας σύγκρουσης του ελληνικού ιδιωτικού διεθνούς δικαίου.....	31
8.3. Υπερεθνικό δίκαιο ως ιδιωτικό διεθνές δίκαιο.....	32
8.4. Συνδετικά στοιχεία με παγκόσμιο αποτέλεσμα και η δικαιοπολιτικά προτιμότερη λύση.....	38
8.4.1. Εισαγωγικά.....	38
8.4.2. Η πρώτη δημοσίευση του έργου.....	39
8.4.3. Η ιθαγένεια του δημιουργού.....	40
8.4.4. Η σύμβαση εργασίας.....	40
8.4.5. Η συνήθης επαγγελματική δραστηριότητα.....	41
8.4.6. Αξιολόγηση των προτεινόμενων λύσεων.....	42

8.5. Συμπέρασμα.....	44
II. Η έννοια και η διάγνωση της εξαρτημένης εργασίας.....	45
1. Εισαγωγικά.....	45
2. Η έννοια της εξάρτησης.....	45
2.1. Εισαγωγικά.....	45
2.2. Οι θεωρίες περί εξάρτησης.....	46
2.3. Τα αξιολογούμενα από τη νομολογία κριτήρια εξάρτησης.....	47
2.4. Ειδικά η ανάπτυξη πρωτοβουλίας από τον εργαζόμενο κατά την εκτέλεση της εργασίας.....	48
2.5. Η κριτική και η διόρθωση των αστοχιών της θεωρίας της προσωπικής εξάρτησης.....	49
3. Η ελαττωματική ή de facto σύμβαση εργασίας.....	51
3.1. Γραμματική ερμηνεία.....	51
3.2. Ιστορική ερμηνεία.....	52
3.3. Συστηματική ερμηνεία.....	52
3.4. Τελολογική ερμηνεία.....	53
4. Συμπέρασμα.....	54
III. Τα υπηρεσιακά έργα.....	57
1. Εισαγωγή.....	57
2. Η έννοια της εκτέλεσης.....	57
3. Ο προσδιορισμός των συμβατικών υποχρεώσεων του εργαζομένου.....	58
4. Η ερμηνεία της σύμβασης εργασίας.....	59
4.1. Εισαγωγή.....	59
4.2. Ο σκοπός της σύμβασης εργασίας.....	60
4.3. Ο επιχειρηματικός σκοπός του εργοδότη.....	61
4.4. Η συμφωνημένη ειδικότητα του εργαζομένου.....	64
4.5. Απροσφορότητα άλλων κριτηρίων.....	67
4.5.1. Εισαγωγικά.....	67
4.5.2. Η πρωτοβουλία του εργαζομένου.....	67
4.5.3. Ο χρόνος και ο τόπος της δημιουργίας.....	69
4.5.4. Η εντολή του εργοδότη.....	71
4.5.5. Η χρήση μέσων και know-how του εργοδότη.....	72
4.6. Ενδιάμεσο συμπέρασμα.....	73
5. Τροποποίηση της σύμβασης εργασίας με αναδρομική ισχύ.....	75
6. Κριτική στην εφαρμοζόμενη μέθοδο.....	75
7. Εν αμφιβολία ελεύθερο έργο.....	79
8. Συμβατική πρόβλεψη.....	79
9. Συμπέρασμα.....	80

IV. Τα ελεύθερα έργα	81
1. Εισαγωγή	81
2. Έργα δημιουργηθέντα εκτός της σύμβασης εργασίας.....	81
3. Έργα δημιουργηθέντα επ' αφορμή ή επ' ευκαιρία της σύμβασης εργασίας...	82
4. Η υποχρέωση πρώτης προσφοράς του ελεύθερου έργου στον εργοδότη	83
4.1. Η υποχρέωση πίστης του εργαζομένου.....	83
4.2. Η απαγόρευση ανταγωνισμού.....	87
4.3. Αναλογική εφαρμογή διατάξεων του δικαίου ευρεσιτεχνίας.....	90
4.4. Συμβατική πρόβλεψη της υποχρέωσης πρώτης προσφοράς.....	92
4.5. Ελεύθερο προσφερθέν έργο.....	92
4.6. Ενδιάμεσο συμπέρασμα	94
5. Δημιουργία έργων πριν την έναρξη της σχέσης εργασίας ή μετά τη λήξη αυτής.....	94
6. Έργα δημιουργηθέντα κατόπιν εντολής από τον εργοδότη.....	96
7. Συμπέρασμα.....	98
V. Η μεταβίβαση στον εργοδότη των περιουσιακών εξουσιών που απορρέουν από το υπηρεσιακό έργο	99
1. Εισαγωγή	99
2. Γενικά για την μεταβίβαση του περιουσιακού δικαιώματος	100
2.1. Η λειτουργία της μεταβίβασης επί οικονομικής αξιοποίησης του έργου	100
2.2. Οι εφαρμοστέες διατάξεις επί μεταβίβασης δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας	105
2.3. Η νομική φύση της μεταβίβασης του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας	108
2.3.1. Δικαιοπραξία εκποιητική.....	108
2.3.2. Δικαιοπραξία αιτιώδης.....	109
2.3.3. Μεταφορική ή δημιουργική κτήση;.....	110
3. Η αυτοδίκαιη μεταβίβαση του περιουσιακού δικαιώματος στον εργοδότη ...	112
3.1. Εισαγωγικά.....	112
3.2. Η νομική φύση της αυτοδίκαιης μεταβίβασης.....	112
3.3. Το χρονικό σημείο της αυτοδίκαιης μεταβίβασης.....	115
3.4. Εκμετάλλευση του υπηρεσιακού έργου από τον εργοδότη αν ο εργαζόμενος είναι μέλος οργανισμού συλλογικής διαχείρισης	116
3.5. Ευθύνη εργαζομένου έναντι του εργοδότη λόγω δημιουργίας υπηρεσιακού έργου που προσβάλλει δικαιώματα τρίτων	118
3.6. Δικαίωμα κυριότητας επί του υλικού φορέα που ενσωματώνει το έργο.....	120

4. Συμπέρασμα.....	122
VI. Το εύρος του δικαιώματος εκμετάλλευσης του υπηρεσιακού έργου από τον εργοδότη	123
1. Εισαγωγή	123
2. Ο μερισμός των περιουσιακών εξουσιών.....	123
3. Ο κανόνας του σκοπού της μεταβίβασης	124
3.1. Γενικά	124
3.2. Ο σκοπός της σύμβασης εργασίας ως στοιχείο της υπόστασης του κανόνα του σκοπού της μεταβίβασης	127
3.3. Η έλλειψη αντίθετης συμφωνίας.....	130
3.4. Ο δικαστικός έλεγχος της αντίθετης συμφωνίας	132
3.5. Οι ειδικές ρυθμίσεις για τους φωτογράφους.....	133
3.6. Η ιδιαίτερη σημασία του σκοπού της μεταβίβασης επί δημιουργίας έργων σε εκτέλεση σύμβασης εργασίας.....	135
3.7. Συμπέρασμα	135
4. Οι υπόλοιπες διατάξεις του δίκαιου συμβάσεων πνευματικής ιδιοκτησίας	136
4.1. Εισαγωγικά.....	136
4.2. Ο ανεξάρτητος δημιουργός ως ασθενέστερο μέρος της διαπραγματεύσεως.....	136
4.3. Η δικαιοπολιτική σύγκριση ανεξάρτητου και εργαζόμενου δημιουργού	137
4.4. Η τελεολογική συστολή ορισμένων προστατευτικών διατάξεων στην περίπτωση της δημιουργίας έργων σε εκτέλεση σύμβασης εργασίας.	138
4.5. Οι ειδικότερες διατάξεις.....	139
4.5.1. Αποκλειστικότητα	139
4.5.2. Μελλοντικά έργα	142
4.5.3. Άγνωστοι τρόποι εκμετάλλευσης.....	144
4.5.4. Περαιτέρω μεταβίβαση των περιουσιακών εξουσιών.....	149
4.5.5. Έγγραφος τύπος	156
4.5.6. Χρονική διάρκεια μεταβίβασης	156
4.5.7. Τοπικά όρια μεταβίβασης.....	158
4.5.8. Υποχρέωση εκμετάλλευσης	159
4.6. Συμπέρασμα.....	161
VII. Οι περιουσιακές αξιώσεις του εργαζόμενου δημιουργού.....	163
1. Εισαγωγή	163
1.1. Γενικά	163
1.2. Ο μισθός ως αμοιβή για την εργασία	163
1.3. Η αμοιβή του δημιουργού για την μεταβίβαση των περιουσιακών	

εξουσιών επί του έργου του	165
2. Η διπλή ιδιότητα του εργαζόμενου δημιουργού	166
2.1. Εισαγωγικά.....	166
2.2. Οι υποστηριζόμενες θεωρίες.....	167
2.2.1. Η θεωρία της κάλυψης (Abgeltungstheorie).....	167
2.2.2. Η θεωρία του χωρισμού (Trennungstheorie).....	170
2.2.3. Αξιολόγηση των θεωριών περί αμοιβής του εργαζόμενου δημιουργού	172
2.2.4. Αμοιβή για την χρήση του έργου μετά τη λήξη της εργασιακής σχέσης.....	175
3. Η ερμηνεία του άρθρου 32 παρ. 2.....	176
4. Η συμβατική πρόβλεψη.....	179
5. Άρση της ανισορροπίας μεταξύ ωφέλειας εργοδότη και αμοιβής εργαζομένου	180
6. Η ανάγκη νομοθετικής ρύθμισης	186
7. Συμπέρασμα.....	186
VIII. Το ηθικό δικαίωμα του εργαζόμενου δημιουργού.....	189
1. Εισαγωγή	189
2. Η συμβατική πρόβλεψη	191
2.1. Η συναίνεση του δημιουργού.....	191
2.2. Παροχή της συναίνεσης.....	192
2.3. Ανάκληση συναίνεσης.....	193
2.4. Περιεχόμενο συναίνεσης.....	193
2.5. Προβληματισμοί.....	196
2.5.1. Η παροχή συναίνεσης επί περαιτέρω μεταβίβασης.....	196
2.5.2. Η ανάγκη άσκησης ηθικής εξουσίας από τον εργοδότη.....	197
2.6. Ενδιάμεσο συμπέρασμα	199
3. Η οριοθέτηση της άσκησης των ηθικών εξουσιών του εργαζόμενου δημιουργού χωρίς συμβατική ρύθμιση.....	199
3.1. Εισαγωγικά.....	199
3.2. Ο σκοπός της σύμβασης εργασίας.....	201
3.3. Εφαρμογή του κανόνα του σκοπού της μεταβίβασης επί ηθικών εξουσιών;.....	202
3.4. Τα συναλλακτικά ήθη.....	202
3.5. Το δημιουργικό ύψος.....	204
3.6. Η κατάχρηση δικαιώματος.....	205
3.7. Η ύπαρξη περισσότερων δημιουργών ως λόγος περιορισμού του ηθικού δικαιώματος.....	206

4. Οι επιμέρους ηθικές εξουσίες.....	209
4.1. Η εξουσία δημοσίευσης.....	209
4.1.1. Γενικά.....	209
4.1.2. Η άσκηση της εξουσίας από εργαζόμενο δημιουργό.....	210
4.2. Η εξουσία αναγνώρισης της πατρότητας και μνείας του ονόματός του δημιουργού.....	213
4.2.1. Γενικά.....	213
4.2.2. Η άσκηση της εξουσίας από εργαζόμενο δημιουργό.....	214
4.3.3. Ειδικές περιπτώσεις.....	219
4.3. Η εξουσία διατήρησης της ακεραιότητας.....	220
4.3.1. Γενικά.....	220
4.3.2. Η άσκηση της εξουσίας από εργαζόμενο δημιουργό.....	221
4.4. Η εξουσία προσπέλασης.....	225
4.4.1. Γενικά.....	225
4.4.2. Η άσκηση της εξουσίας από εργαζόμενο δημιουργό.....	226
4.5. Η εξουσία υπαναχώρησης.....	227
4.5.1. Γενικά.....	227
4.5.2. Η άσκηση της εξουσίας από εργαζόμενο δημιουργό.....	228
5. Ο περιορισμός της ελευθερίας δημιουργίας λόγω του διευθυντικού δικαιώματος.....	230
6. Συμπέρασμα.....	231
ΙΧ. Η δημιουργία προγραμμάτων Η/Υ από εργαζόμενους.....	233
1. Εισαγωγή.....	233
2. Η νομοθετική ρύθμιση.....	233
3. Αρχικός δικαιούχος του δικαιώματος επί προγράμματος Η/Υ.....	235
4. Το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 40.....	237
4.1. Εισαγωγικά.....	237
4.2. Δημιουργία προγραμμάτων Η/Υ σε εκτέλεση σύμβασης εργασίας.....	237
4.3. Δημιουργία προγραμμάτων Η/Υ σύμφωνα με τις οδηγίες του εργοδότη.....	238
4.4. Αναλογική εφαρμογή επί δημιουργίας προγραμμάτων Η/Υ από δημιουργούς υπαλλήλους.....	242
5. Μη εφαρμογή του κανόνα του σκοπού της μεταβίβασης.....	242
6. Το πρόβλημα της παράλληλης εφαρμογής των άρθρων 40 και 8.....	246
7. Το ηθικό δικαίωμα του εργαζόμενου προγραμματιστή.....	249
7.1. Προγράμματα Η/Υ και ηθικό δικαίωμα.....	249
7.2. Η εξουσία δημοσίευσης.....	250
7.3. Η εξουσία αναγνώρισης της πατρότητας και μνείας του ονόματός του.....	251

7.4. Η εξουσία διατήρησης της ακεραιότητας	252
7.5. Η εξουσία προσπέλασης.....	252
7.6. Η εξουσία υπαναχώρησης	253
8. Η νομική φύση της μεταβίβασης.....	253
9. Προστασία προγράμματος Η/Υ με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας.....	254
9.1. Εισαγωγικά.....	254
9.2. Απαγόρευση προστασίας του προγράμματος καθεαυτό	255
9.3. Η προϋπόθεση του τεχνικού χαρακτήρα.....	257
9.4. Έννομες συνέπειες προστασίας με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας	258
10. Διάκριση του προγράμματος Η/Υ από το Know-How που ενσωματώνει	259
11. Δημιουργία βάσης δεδομένων από εργαζόμενο	261
11.1. Βάσεις δεδομένων προστατευόμενες με δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας.....	261
11.2. Βάσεις δεδομένων προστατευόμενες με το sui generis δικαίωμα του κατασκευαστή βάσης δεδομένων	263
12. Συμπέρασμα	264
X. Δημιουργοί απασχολούμενοι στο Δημόσιο και σε Ν.Π.Δ.Δ.	265
1. Εισαγωγικά.....	265
2. Το υποκειμενικό πεδίο εφαρμογής του άρθρου 8 εδ. γ'.....	265
3. Το αντικειμενικό πεδίο εφαρμογής του άρθρου 8 εδ. γ'.....	266
4. Μη εφαρμογή του κανόνα του σκοπού της μεταβίβασης.....	269
4.1. Εισαγωγικά.....	269
4.2. Κριτική στη ρύθμιση	269
4.3. Έννομες συνέπειες	271
5. Ηθικά δικαιώματα των δημιουργών που απασχολούνται στο Δημόσιο	272
6. Ειδικά οι απασχολούμενοι σε Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα.....	272
6.1. Οι Καθηγητές Α.Ε.Ι.	272
6.1.1. Γενικά	272
6.1.2. Το υπηρεσιακό καθήκον των Καθηγητών Α.Ε.Ι.....	273
6.1.3. Το καθήκον διδασκαλίας	274
6.1.4. Το καθήκον έρευνας.....	278
6.1.5. Ενδιάμεσο συμπέρασμα	281
6.2. Λοιποί διδάσκοντες σε Α.Ε.Ι.....	281
7. Οι απασχολούμενοι σε Ερευνητικά Κέντρα – Ινστιτούτα του Δημοσίου.....	283
8. Η ρύθμιση του δικαίου ευρεσιτεχνίας.....	286
9. Συμπέρασμα.....	288
Τελικά συμπεράσματα	289

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ 313

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΟΡΩΝ..... 333